

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет обліку і фінансів

Кафедра бухгалтерського обліку

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ ДИПЛОМНИХ РОБІТ

студентами денної та заочної форми навчання
освітньо-професійної програми
«Облік і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю та державним
сектором економіки»

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
освітнього рівня магістр

Обговорено і схвалено на засіданні
кафедри бухгалтерського обліку,
протокол № 1 від 31.08.18 р.

Кропивницький - 2018

Методичні рекомендації з виконання магістерських дипломних робіт студентами денної та заочної форми навчання **освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю та державним сектором економіки»** спеціальності 071 «Облік і оподаткування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» освітнього рівня магістр / Укладачі: Пальчук О.В., Савченко В.М., Савченко О.С., Юрченко О.В., – Кропивницький: ЦНТУ, 2018. – 28 с.

Автори-укладачі:

Пальчук О.В. - к.е.н., доцент кафедри «Бухгалтерський облік»;
Савченко В.М. - к.е.н., професор кафедри «Бухгалтерський облік»;
Кононенко Л.В. - к.е.н., доцент кафедри «Бухгалтерський облік»;
Юрченко О.В. – асистент кафедри «Бухгалтерський облік».

Рецензент:

Шалімова Наталія Станіславівна, доктор економічних наук, професор.

Загальна редакція – Пальчук О.В.

Комп'ютерний набір та верстка – Юрченко О.В.

Укладачі: Пальчук О.В., Савченко В.М., Кононенко Л.В., Юрченко О.В. 2017

ВСТУП

Дипломна робота як індивідуальне завдання науково-практичного, творчого й дослідного характеру, яке студент виконує на завершальному етапі фахової підготовки, є однією з форм виявлення теоретичних і практичних знань, вміння їх застосовувати при вирішенні конкретних наукових, економічних, соціальних та виробничих завдань.

Магістерська дипломна робота є підсумком самостійного комплексного дослідження актуальної проблеми у сфері обліку та оподаткування, що має практичне значення для підприємства, обраного за базове. Робота виконується кожним студентом самостійно протягом навчання в магістратурі паралельно із засвоєнням передбачених навчальним планом дисциплін та в період переддипломної практики. Це найважливіша форма самостійної роботи студента, в процесі якої він набуває умінь і навичок організації та здійснення наукових досліджень.

Магістерська дипломна робота визначає загальноосвітню та фахову зрілість випускника, вміння діалектично мислити, творчо застосовувати набуті знання при вирішенні тих чи інших практичних завдань у сфері управлінської діяльності.

Магістерська дипломна робота покликана показати, наскільки студент уміє аналізувати, узагальнювати і формулювати висновки із результатів дослідження, самостійно працювати з літературними джерелами. Під час оцінювання магістерської дипломної роботи враховуються якість самої роботи, характер викладу основних її положень на публічному захисті, а також оформлення.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Дипломна робота є кваліфікаційним документом, на підставі якого Державна екзаменаційна комісія визначає рівень теоретичної підготовки випускника, його готовність до самостійної роботи за фахом і приймає рішення про присвоєння відповідної кваліфікації.

Метою підготовки магістерської дипломної роботи є: поглиблення студентом теоретичних і практичних знань за фахом та вироблення умінь застосовувати їх під час вирішення конкретних практичних завдань; сприяння пошуку сучасних наукових досягнень у сфері обліку, аналізу, аудиту та оподаткування, умінь їх самостійно застосовувати, вирішуючи прикладні питання; визначення ступеню підготовки випускника до самостійної практичної діяльності в сфері організації обліку і оподаткування.

Реалізація цієї мети здійснюється через вирішення таких **завдань**:

- поглиблення та узагальнення теоретико-методологічних засад за обраним напрямком дослідження;

- дослідження галузевих особливостей, організаційно-економічної специфіки діяльності підприємства та визначення їх впливу на організацію обліково-економічної роботи досліджуваного підприємства;

- оцінка стану організації та ведення обліку, аналізу та аудиту досліджуваного підприємства на предмет відповідності діючому законодавству, галузевим особливостям та специфіці діяльності підприємства;

- визначення теоретичних, методичних та організаційних проблем ведення обліку, аналізу та оподаткування за обраним об'єктом дослідження, розробка та обґрунтування пропозицій стосовно їх вирішення;

- підготовка доповіді та ілюстративних матеріалів, що передають основний зміст роботи та пропозиції автора, з метою публічного захисту магістерської дипломної роботи.

Як теоретико-прикладне дослідження дипломна робота має містити глибоке теоретичне осмислення актуальної проблеми, а також обґрунтований варіант практичного її вирішення, виконаний на підставі ретельно проведеного аналізу діяльності конкретного підприємства, що було обрано за базу проходження переддипломної практики. Дипломна робота має містити постановку мети відповідно до визначення проблемної ситуації та

завдань необхідних для її досягнення, розробку методики дослідження проблеми, висновки в яких подаються результати отримані при вирішенні поставлених завдань, рекомендації та пропозиції запропоновані в роботі для подолання проблем.

Дипломна магістерська робота як метод оцінювання рівня якості підготовки має продемонструвати, що магістр з обліку і оподаткування володіє спеціальними знаннями, які здобуті у процесі навчання та практичної підготовки на рівні новітніх досягнень науки щодо обліку, аналізу, контролю, оподаткування та аудиту, що є запорукою його професійного мислення та творчої діяльності, та **вміє**:

- розв'язувати складні професійні завдання і проблеми, що потребує постійного оновлення знань і практичного досвіду, часто в умовах невизначеності, неповної або недостатньої інформації та суперечливих вимог;

- працювати з інформаційними джерелами (законодавчою, інструктивною та нормативною базою, науковою спеціальною літературою у т.ч. іноземними мовами, матеріалами глобальних інформаційних мереж, даними статистичної, бухгалтерської і фінансової звітності);

- логічно та аргументовано викладати матеріал;

- використовувати наукові методи для аналізу проблем та обґрунтування рішень з предмету професійної діяльності у галузі обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування;

- опанувати сучасні методи наукового дослідження;

- використовувати набуті навички для розроблення пропозицій і рекомендацій з предмета дослідження;

- робити висновки;

Працюючи над дипломною роботою, студент має засвоїти **навички**:

- правильної постановки проблеми та обґрунтування її актуальності;

- формулювання мети і завдань дослідження;

- побудови логічного плану і оптимальної структури;

- роботи з літературними джерелами та статистичною інформацією;

- аналізу та оцінки різних аспектів діяльності підприємства;

- обґрунтування власних узагальнень, висновків і пропозицій.

2. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ДИПЛОМНИХ РОБІТ

Магістерська дипломна робота повинна виконуватися з врахуванням сучасного теоретичного і практичного досвіду ведення обліку як в Україні, так і за кордоном.

Магістерська дипломна робота повинна мати як науково-дослідну, так і практичну орієнтацію. Вона має бути направлена на пошук і обґрунтування ефективних напрямків удосконалення обліку, аналізу, аудиту, оподаткування та виявлення внутрішніх резервів покращення діяльності суб'єкта господарювання. Тому магістерська дипломна робота обов'язково повинна виконуватися на матеріалах конкретного реального підприємства (установи) та містити обґрунтовані пропозиції стосовно вирішення проблемних питань облікової практики в умовах цього підприємства.

Магістерська дипломна робота повинна містити наукові дослідження облікової теорії за обраним об'єктом та містити елементи наукової новизни, мати наукові результати, які повинні бути опубліковані та апробовані. До захисту допускаються тільки ті магістерські роботи, результатами дослідження яких опубліковано у наукових виданнях та апробовано на наукових конференціях.

Тема дипломної роботи має бути, по можливості, стислою, відповідати обраній спеціальності та суті проблем та завдань, що вирішуються, вказувати на результат дослідження, що обумовлюється його метою та завданнями. У дипломній роботі необхідно стисло, логічно й аргументовано викласти зміст і результати досліджень, уникаючи загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології.

При написанні дипломної роботи обов'язковим є посилання на авторів і джерела, з яких запозичені матеріали або окремі результати. У разі використання запозиченого матеріалу без посилання на автора та джерело дипломна робота знімається з розгляду рішенням кафедри, незалежно від стадії проходження, без права її повторного захисту.

3. СТРУКТУРА ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Дипломна робота як оригінальне теоретично-прикладне дослідження повинна мати певну логіку побудови, послідовність і завершеність.

Дипломна робота повинна містити:

- титульний аркуш;
- індивідуальне завдання;
- відгук наукового керівника;
- зовнішня рецензія;
- анотація українською та англійською мовами;
- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

3.1. Титульний аркуш

Титульний аркуш дипломної роботи містить:

- найменування вищого навчального закладу, де виконана дипломна робота;
- назву факультету;
- назву кафедри;
- шифр і найменування спеціальності;
- освітньо-кваліфікаційний рівень, на який претендує здобувач;
- прізвище, ім'я, по батькові автора;
- тему дипломної роботи українською та англійською мовами;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по-батькові наукового керівника;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по-батькові рецензента;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові завідувача кафедри;
- рішення кафедри про допуск до захисту;
- місто і рік захисту роботи.

Титульний аркуш повинен бути підписаний автором роботи, науковим керівником, рецензентом та завідувачем кафедри.

3.2. Індивідуальне завдання (Додаток В)

Індивідуальне завдання видається керівником дипломної роботи, затверджується завідуючим кафедрою. В ньому подається:

- затверджена наказом по університету тема дипломної роботи;
- дата видачі завдання та здачі закінченої роботи на кафедрі;
- вихідні дані, що використовувалися при написанні дипломної роботи;
- перелік завдань, що підлягають вирішенню в роботі;
- роздатковий матеріал, який ілюструє основні висновки та результати одержані при написанні дипломної роботи;
- календарний план підготовки дипломної роботи.

3.3. Відгук наукового керівника

У відгуку науковий керівник оцінює результати одержані студентом при написанні дипломної роботи та висловлюється стосовно:

- актуальності і перспективності теми дослідження;
- повноти розкриття теми та окремих завдань дипломної роботи;

- наукової новизни та одержаних результатів;
- самостійності виконаної роботи;
- своєчасності представлення окремих завдань та роботи в цілому;
- репрезентативності додатків;
- якості поданої бібліографії та її відповідності тематиці роботи;
- якості оформлення роботи;
- недоліків допущених в роботі;
- глибини аналізу спеціальної літератури, у тому числі й використання новітніх праць як вітчизняних, так і зарубіжних фахівців;
- ступеню наукової новизни;

На підставі цієї інформації керівник дипломної роботи надає загальну оцінку дипломної роботи студента, та загальний висновок стосовно присвоєння студенту відповідної кваліфікації.

3.4. Зовнішня рецензія

Зовнішня рецензія надається провідними фахівцями, що мають практичний досвід роботи у сфері обліку, аудиту та оподаткування, відповідно до списку рецензентів, затвердженого кафедрою. Зовнішня рецензія повинна містити оцінку та висновок стосовно:

- актуальності обраної теми дослідження та важливості піднятої проблематики для сучасної облікової теорії та практики;
- якості проведеного аналізу проблеми;
- практичної цінності висновків та рекомендацій наданих в роботі;
- недоліків допущених при написанні та оформленні роботи;
- методики дослідження;
- достовірності висновків;
- логіки викладення матеріалу;
- стилю, мови і орфографії викладення матеріалу;
- рекомендовану оцінку;
- загальний висновок стосовно можливості присвоєння студенту кваліфікації спеціаліста з обліку та аудиту за напрямком «Економіка і підприємництво»

3.5. Зміст

Зміст подають на початку дипломної роботи. Він містить найменування та номери розділів та параграфів роботи з зазначенням початкових сторінок. При цьому вступ, висновки, література та додатки не нумеруються.

Зміст роботи має відображати суть теми, її структуру та логіку дослідження. Назви розділів і параграфів повинні бути стислими і зрозумілими та відповідати тематиці та завданням роботи.

3.6. Вступ

У вступі (3-5 с.) дається наукове обґрунтування актуальності і значення обраної теми; визначається мета, завдання, предмет і об'єкти дослідження; зазначається базове підприємство або сфера дослідження; наводиться перелік застосованих методів дослідження та використана інформаційна база.

У вступі магістерської дипломної роботи повинно бути зазначені наукові результати, що одержані при вирішенні поставлених завдань, які реалізували мету дослідження.

У вступі магістерської дипломної роботи повинна бути чітко сформульована наукову новизна та теоретична значущість та практична цінність результатів дослідження дипломної роботи.

3.6.1. Обґрунтування актуальності теми передбачає визначення проблемної ситуації та її зв'язку з важливими науковими та практичними завданнями, вирішення яких потребує вдосконалення облікової теорії та практики в Україні. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми обґрунтовують актуальність і доцільність роботи. Коротко розкривається сутність та стан існуючих проблем для

підприємств обраної галузі чи форми господарювання з огляду загальноекономічних проблем, завдань і функцій бухгалтерського обліку і аудиту, галузевих особливостей. Надається оцінка ступеню дослідженості даної проблематики у фаховій вітчизняній та зарубіжній літературі, тобто аналіз досліджень, в яких започатковано розв'язання даної проблеми та останніх публікацій за обраною темою. Вказуються проблеми (частини проблеми), які на сьогодні залишаються невирішеними. При викладенні цього матеріалу обов'язковим є посилання на відповідні джерела.

3.6.2. Мета і завдання дослідження. Мета написання дипломної роботи - це запланований результат. Результат має бути конструктивним. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», оскільки ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету. Мета роботи тісно переплітається з темою роботи. Наприклад, розробити рекомендації стосовно оптимізації інформаційного забезпечення процесу використання основних засобів; встановити відповідність побудови обліку і організації внутрігосподарського контролю витрат вимогам чинного законодавства та потребам управління; обґрунтувати напрямки вдосконалення обліку та аудиту товарних запасів; розробити внутрішні регламенти організації праці облікового персоналу, що стосуються податкового обліку.

Завдання формулюються в доконаному виді. Вони повинні конкретизувати мету і відбивати зміст роботи. Завдання подають зазвичай у формі перерахунку (вивчено..., описано..., встановлено..., виявлено..., охарактеризовано..., надана оцінка..., обґрунтовано .. і т. ін.). Наприклад:

- на підставі узагальнення фахової преси визначено нормативно- методичні засади обліку ...
- досліджено економічну сутність та визначено завдання обліку ...
- досліджено організаційні та економічні особливості господарювання з метою визначення їх впливу на побудову системи бухгалтерського обліку...
- проведено аудит облікової політики та визначено запити системи управління стосовно вимог, що ставляться до обліково аналітичного забезпечення...
- проаналізовано фінансовий стан підприємства з метою визначення задач бухгалтерського обліку та оптимізації побудови обліково економічної служби тощо.

3.6.3. Об'єкт дослідження — це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення. **Предмет дослідження** міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина (якість, сфера застосування), яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему магістерської дипломної роботи. Наприклад, об'єктом дослідження дипломної роботи на тему «Облік та аналіз витрат інвестиційної діяльності машинобудівних підприємств» є господарська діяльність підприємств машинобудування, що пов'язана з інвестиційною діяльністю. Предметом дослідження є методологія та методика обліку та аналізу інвестиційних витрат.

3.6.4. Методи дослідження. Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

3.6.5. Інформаційна база. Подається перелік та характеристика основних джерел, отримання інформації (офіційних, наукових, літературних, бібліографічних), які використовувалися при написанні роботи. Зокрема, теоретичні висновки ґрунтуються на вивченні фахової преси, нормативних документів, матеріалів відомчого характеру, аналізі наукової літератури. В окремих випадках можуть використовуватися узагальнення праць в суміжних галузях знань: економічна теорія, оподаткування, маркетинг, економічна кібернетика, тощо. Суттєву допомогу можуть надавати статистичні щорічники та

статистичні спостереження. Прикладна частина роботи базується на матеріалах підприємства (звітність, первинні документи, облікові регістри, внутрішні регламенти), використовуючи власні спостереження, результати анкетування, опитування, власні розрахунки, тощо.

3.6.6. Базове підприємство. У вступі доцільно подати коротку характеристику базового підприємства з метою визначення його ролі та місця в галузі, регіоні. Якщо досліджуване підприємство є типовим представником, то результати та висновки дипломної роботи можуть бути поширені на інші підприємства галузі чи регіону. Якщо підприємство є унікальним за характером чи масштабом діяльності, це зумовлює необхідність та можливість визначення специфічних проблем, завдань та об'єктів дослідження. Якщо тема дипломної роботи стосується не всієї проблеми, а лише її частини, то необхідним є обґрунтування такого рішення (наприклад, вибір теми «Податковий аспект обліку та аудиту основних засобів» зумовлюється складністю ведення податкового обліку основних засобів, що визначається суттєвими особливостями податкового законодавства за даним обліковим об'єктом.

3.6.7. Практичне значення одержаних результатів. У дипломній роботі доцільно подавати відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації, як їх можливо використати на досліджуваному підприємстві та на інших підприємствах. Практичне значення результатів та висновків одержаних в дипломній роботі забезпечується замовленням підприємства на виконання відповідної тематики дипломної роботи, що підтверджується відповідним документом - листом-клопотанням, а також впровадженням рекомендацій та пропозицій, запропонованих в роботі, у практику діяльності досліджуваного підприємства, яке підтверджується відповідною довідкою.

3.6.8. Наукова новизна. Магістерські дипломні роботи повинні містити елементи наукової новизни за окремими результатами дослідження, які формулюються наступним чином: «вперше розроблено, визначено, обґрунтовано...», «дістало подальшого розвитку...», «уточнено поняття, висновок, класифікацію...», тощо.

Приклади формулювання новизни:

- «Відповідно до поставленої мети та задач проведеного дослідження, зроблено обґрунтовані висновки та пропозиції щодо вдосконалення контролю лізингових операцій, які містять елементи наукової новизни. Так, дістало подальшого розвитку обґрунтування необхідності та доцільності при проведенні попереднього контролю платоспроможності потенційного лізингоотримувача, обстеження облікової політики, а в окремих випадках і проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності. Також, доведено на етапі поточного контролю необхідність процедур аналізу платоспроможності лізингоотримувачів та розроблено відповідне методичне забезпечення».

- «Результати дослідження містять елементи наукової новизни, зокрема, дістало подальшого розвитку обґрунтування можливості використання для потреб управління підприємств п'яти блочної схеми балансу з чітким поділом активів і зобов'язань на довгострокові та поточні у відповідності до підходу за МСФЗ, що дозволяє усунути існуючі недоліки та оптимізувати використання інформації балансових статей в системі обґрунтування та прийняття рішень».

- «У процесі дослідження одержані наступні наукові результати, що мають наукову новизну: удосконалено класифікацію дебіторської заборгованості для цілей ведення бухгалтерського обліку та складання річної фінансової звітності; обґрунтовано можливість і доцільність застосування в системі розрахунків операцій по рефінансуванню дебіторської заборгованості шляхом факторингу; надано рекомендації щодо відображення в бухгалтерському та податковому обліку безнадійної заборгованості у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України.»

- «Основні результати дослідження, що містять наукову новизну наступні: на підставі аналізу діючого законодавства **уточнено поняття** “мале підприємство”, “суб’єкт

малого підприємництва” та “платник єдиного податку”); визначено взаємозв’язок між ними, та їх використання в обліковій практиці та в оподаткуванні».

3.7. Основна частина

В основній частині докладно розглядають методику і техніку дослідження та узагальнюють результати. Змістове наповнення розділів основної частини повинно точно відповідати темі дипломної роботи та повністю розкривати її зміст. Основна частина дипломної роботи складається з розділів та параграфів, структура яких визначається специфікою об’єкта дослідження, галузевими особливостями та завданнями, що поставлено в роботі. У кінці кожного розділу та параграфу формулюють висновки.

Конкретні питання дослідження за обраною темою дипломної роботи і порядок їх проведення студент погоджує із науковим керівником.

Магістерська дипломна робота виконується виключно на матеріалах конкретного підприємства.

Основна частина магістерської дипломної роботи, як правило, складається з 4-х розділів та включає теоретичну, аналітичну та конструктивну частини.

3.7.1. У теоретичній частині магістерської дипломної роботи розкривають теоретико-методологічні засади обліку, аналізу, контролю та оподаткування за обраним обліковим об’єктом.

Таблиця 1 - Розгорнутий план-схема написання теоретичної частини магістерської дипломної роботи

№	Назва розділу та його структурних елементів	Зміст, перелік питань, які необхідно висвітлити
1.	Теоретико - методологічні засади обліку та контролю за обраною темою	
1.1.	Вплив становлення та розвитку облікових теорій на методологію обліку за обліковими об’єктами відповідно тематики дипломної роботи	<ul style="list-style-type: none"> - історичний аспект та особливості реалізації фіскальної облікової теорії - історичний аспект та особливості реалізації етичної облікової теорії - історичний аспект та особливості реалізації біхевіористичної облікової теорії - історичний аспект та особливості реалізації балансових облікових теорій - уніграфічна парадигма та особливості її розвитку в малому бізнесі - камеральна парадигма та особливості її розвитку в бюджетному обліку - трансформування облікової парадигми відповідно до концепцій сталого розвитку - матеріальні активи (фінансові активи, нематеріальні активи, власний капітал, фінансові результати, витрати та собівартість) як об’єкт обліку у світлі різних облікових теорій
1.2	Аналіз економічних категорій та облікових об’єктів за обраною темою	<ul style="list-style-type: none"> - сутність економічних категорій та їх трактування в якості об’єкту бухгалтерського обліку; - завдання обліку та контролю за обраною темою; - виявлення теоретико-методологічних аспектів що визначають побудову обліку, та контролю

1.3	Історичний аспект розвитку методології обліку та контролю за обраним обліковим об'єктом	<ul style="list-style-type: none"> - періодизація розвитку методології обліку та контролю за обраним обліковим об'єктом; - визначення відмінностей в трактуванні економічних категорій за основними національними школами, що склалися історично
1.4	Закордонний досвід регулювання та здійснення обліку та контролю за обраним обліковим об'єктом: теоретичний та прикладний аспекти	<ul style="list-style-type: none"> - сутність та зміст МСБО та МСФЗ та їх порівняльна характеристика з вітчизняним регламентуванням обліку; - визначення особливостей ведення обліку в окремих країнах; - дослідження особливостей регламентування та організації аудиту за кордоном;
1.5	Стан та перспективи розвитку галузі до якої належить базове підприємство	<ul style="list-style-type: none"> - загальний стан, проблеми та перспективи розвитку галузі; - структура підприємств галузі за організаційно-правовою формою; - динаміка кількісних та якісних показників розвитку галузі; - народногосподарське значення галузі в економіці регіону та місце регіону в представленій галузі.
1.6	Аналіз нормативно-законодавчої бази, що регламентує облік та оподаткування за тематикою дипломної роботи	<ul style="list-style-type: none"> - визначення напрямків систематизації нормативно-законодавчої бази; - систематизація та узагальнення нормативних документів; - формування висновків щодо наявної нормативної бази, динаміки її змін та взаємоузгодженості окремих елементів, що регламентують ті чи інші питання; - визначення проблем вітчизняної облікової-контрольної практики, що зумовлені відсутністю або невідпрацьованістю діючого законодавства.
1.7	Визначення проблемних моментів облікової аналітичної теорії та практики, що потребують подальшого вирішення стосовно обраної теми	Визначається специфікою обраних для дослідження облікових об'єктів та особливостями галузі або виду діяльності.

У теоретичній частині розкривається:

- дослідження сутності економічної категорії та об'єкту бухгалтерського обліку. З цією метою подають огляд різних точок зору на трактування окремих категорій та проблем у фаховій і загальноекономічній літературі. Розкриття понятійного апарату повинно враховувати визначену у вступі проблемну ситуацію та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями, вирішення яких потребує вдосконалення облікової теорії та практики в Україні;

- аналіз та систематизація діючої в Україні нормативно-законодавчої бази, що регламентує діяльність підприємств, побудову системи бухгалтерського обліку та порядок проведення аудиту за обраним об'єктом дослідження. При цьому не потрібно дублювати зміст нормативних документів. Студент повинен здійснити упорядкування багаточисленних регламентів за певними критеріями, які відповідають завданням дипломної роботи (юридична сила, галузева приналежність, користувачі, управлінські задачі для виконання яких потрібні ті чи інші документи, тощо);

- дослідження історичного аспекту розвитку окремих облікових категорій та методології обліку. При цьому необхідно подавати характеристику сучасної концепції, що

діє в Україні та визначати можливі перспективи та напрямки розвитку на майбутнє. Дипломні роботи, що містять дослідження історичних аспектів, можуть бути оцінені на “відмінно” лише за умови, якщо висвітлення історичного аспекту розвитку окремих категорій та елементів методології обліку подається паралельно з розкриттям сучасної концепції та можливих перспектив розвитку;

- критичний огляд зарубіжної літератури стосовно розвитку облікової теорії та практики, а також висновків стосовно можливостей використання позитивного зарубіжного досвіду у вітчизняній практиці із зазначенням галузі, специфіки підприємств, на які поширюються відповідні рекомендації;

- порівняльна характеристика національних П(С)БО та міжнародних стандартів фінансової звітності за обраним об’єктом дослідження. Розкриття можливостей застосування міжнародних норм у випадку протиріч та невідповідностей у вітчизняних стандартах;

- аналіз стану та перспектив розвитку галузі, до якої належить базове підприємство. З цією метою наводиться характеристика галузевої специфіки та галузевих особливостей для визначення їх впливу на організацію та методику бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту.

При розкритті проблематики теоретичної частини дипломної роботи необхідно представити огляд фахової літератури, який повинен засвідчити ґрунтовне ознайомлення студента з проблемою, його вміння систематизувати джерела, критично їх розглядати, виділяти суттєве, оцінювати зроблене іншими дослідниками, виділяти головне. Матеріали огляду літератури необхідно систематизувати в певному логічному зв’язку та послідовності. Перелік праць, їх критичний розгляд не обов’язково подавати у хронологічному порядку. Якщо до обраної теми є дуже багато інформаційних джерел, то оглядові літератури може бути присвячено окремий параграф. При цьому слід пам’ятати, що в огляді необхідно критично оцінювати публікації не за проблемою загалом, а лише з питань обраної теми.

Загальний обсяг огляду та цитування літератури не повинен перевищувати 20% обсягу основної частини дипломної роботи.

3.7.2. В аналітичній частині магістерської дипломної роботи висвітлюються галузеві та організаційно-економічні особливості досліджуваного підприємства та їх вплив на організацію обліково-економічної роботи з метою конкретизації виявлених у попередньому розділі теоретичних проблем та розробленої методики дослідження

Таблиця 2 - Розгорнутий план-схема написання аналітичної частини магістерської дипломної роботи

№	Назва розділу та його структурних елементів	Зміст, перелік питань, які необхідно висвітлити
1.	Організаційно-економічні особливості господарської діяльності та побудова системи обліку, контролю та оподаткування базового підприємства	
1.1	Організаційно-економічна характеристика суб’єкта господарювання	<ul style="list-style-type: none"> - з’ясування організаційно-правової форми господарювання; - з’ясування галузевих та технологічних особливостей; - дослідження організаційної структури та структури управління; - аналіз показників, що характеризують обсяг діяльності та їх динаміку

1.2	Аналіз фінансових результатів діяльності базового підприємства	<ul style="list-style-type: none"> - з'ясування особливостей формування фінансових результатів за видами економічної діяльності та структурними підрозділами; - аналіз динаміки прибутків; - оцінка показників рентабельності; - дослідження цінової політики підприємства
1.3	Аналіз фінансового стану та оцінка ймовірності банкрутства	<ul style="list-style-type: none"> - аналіз показників, що характеризують фінансовий стан; - обґрунтування методики, що є доцільною для оцінки ймовірності банкрутства та проведення аналітичних процедур; - обґрунтування заходів щодо підвищення фінансової стійкості підприємства
1.4	Аналіз організаційних особливостей побудови обліково-економічної служби підприємства та оцінка ступеню її відповідності потребам управління	<ul style="list-style-type: none"> - структура обліково-економічної служби та її місце в структурі управління підприємства; - визначення форми ведення бухгалтерського обліку та оцінка її доцільності; - з'ясування моделі організації обліково-аналітичної служби підприємства (за побудовою та підпорядкованістю; видами обліку); - аналіз форми організації внутрішньогосподарського контролю; - вивчення організації поділу та кооперування праці обліково - аналітичних працівників; - якісний аналіз кадрового складу обліково-економічного персоналу; - аналіз методичного та технічного забезпечення праці обліково-аналітичного персоналу (з обов'язковою оцінкою ступеню автоматизації);
1.5	Аудит облікової політики підприємства	<ul style="list-style-type: none"> - з'ясування мотивації, джерел та розробників облікової політики підприємства; - оцінка організаційних аспектів облікової політики; - оцінка методичних аспектів облікової політики з точки зору їх відповідності діючому законодавству та впливу на фінансові результати.
1.6	Організаційні та методичні особливості нарахування та сплати податків базовим підприємствам	<ul style="list-style-type: none"> - характеристика підприємства як суб'єкта оподаткування - аналіз розрахунків з бюджетом та податкового навантаження - податковий аспект облікової політики підприємства - стан та напрямки оптимізації облікового забезпечення процесу формування податкової звітності базового підприємства

Інформація в аналітичній частині розкривається за наступною схемою:

- загальна характеристика діяльності підприємства (галузева приналежність, форма власності, вид діяльності (відповідно до Статуту та фактично), обсяг діяльності, місце на

ринку, етапи розвитку підприємства та його пріоритетні економічні зв'язки, стратегія економічного розвитку, базово-економічні положення, що регулюють діяльність підприємства);

- техніко-технологічні особливості діяльності підприємства (коротка характеристика технологічного процесу, ступінь його завершеності, організаційна структура підприємства та організаційна структура управлінського апарату);

- аналіз та оцінка економічних показників та фінансового стану підприємства;
- структура, функції та розподіл обов'язків обліково-економічної служби;
- організація фінансового, управлінського та податкового обліку;
- внутрішні регламенти, що регулюють роботу обліково – економічної служби;
- аналіз облікової політики підприємства.

Більш докладно ці аспекти дослідження зазначені у методичних вказівках до проходження переддипломної практики та методичних рекомендаціях для написання курсових та дипломних робіт по проведенню фінансового аналізу економічної діяльності підприємств.

Запропонований перелік є приблизним. Він залежить від обраного об'єкту дослідження, специфіки підприємства та завдань, що поставлені у магістерській дипломній роботі.

Ця частина дипломної роботи повинна бути максимально насиченою фактичною інформацією (таблиці, графіки, діаграми, схеми), що відображають відповідні результати діяльності підприємства за останні 3 роки.

Слід чітко розмежувати джерела походження використаної при аналізі інформації: на запозичені з літератури, на одержані з документів підприємства, на здобуті шляхом власних спостережень, розрахунків, опитувань, анкетування тощо.

3.7.3. Конструктивна частини магістерської дипломної роботи присвячується вичерпному і повному викладу дослідження та його результатів, а саме: дослідження практики ведення обліку, аналізу, контролю та оподаткування за обраним об'єктом дослідження на базовому підприємстві та надається їх оцінка на предмет відповідності діючому законодавству, особливостям діяльності та потребам управління досліджуваного підприємства.

Таблиця 3 - Розгорнутий План-схема написання конструктивної частини магістерської дипломної роботи

№	Назва структурних елементів	Зміст конструктивної частини (завдання)	Можливий результат (зміст рекомендаційної складової)
1	Дослідження сучасного стану обліку базового підприємства за тематикою дипломної роботи	Критична оцінка облікової практики в частині первинного спостереження	Обґрунтування напрямків оптимізації первинного обліку а саме: - оптимізація первинних документів, що використовуються на підприємстві; - розробка макетів запропонованих варіантів документів; - визначення варіанту формалізації документообороту
		Критична оцінка рівня аналітики бухгалтерських рахунків	- розробка або оптимізація Робочого Плану рахунків або його фрагменту з огляду інформаційного забезпечення потреб управління та складання фінансової звітності
		Критична оцінка системи реєстрів та аналіз відповідності	- рекомендації щодо доцільності застосування типової системи реєстрів або розробка запропонованого варіанту

		кореспонденції рахунків вимогам чинного законодавства	облікових реєстрів
		Дослідження використання комп'ютерної техніки в роботі обліково-аналітичного персоналу	<ul style="list-style-type: none"> - оцінка ефективності комп'ютеризації обліково - аналітичної роботи та надання рекомендацій щодо застосування окремих програмних продуктів; - обґрунтування доцільності та розробка рекомендацій щодо створення АРМ
2	Оцінка системи внутрігосподарського (управлінського) обліку	Визначення інформаційних запитів управління за обраним напрямком дослідження та оцінка їх забезпечення діючою системою обліку	<ul style="list-style-type: none"> - розробка рекомендацій щодо варіанту побудови внутрігосподарського обліку та його організації на підприємстві
3	Оцінка забезпеченості формування податкової звітності в системі фінансового обліку	Оцінка рівня податкового менеджменту	<ul style="list-style-type: none"> - розробка рекомендацій стосовно оптимізації інформаційного забезпечення податкового менеджменту за обраною темою
		Оцінка взаємозв'язку фінансового обліку та інформаційного забезпечення податкової звітності	<ul style="list-style-type: none"> - розробка рекомендацій стосовно оптимізації системи оподаткування базового підприємства
4	Дослідження організаційних та методичних аспектів контролю відповідно до тематики та цільової спрямованості дипломної роботи	Оцінка ефективності внутрігосподарського контролю в контексті завдань дипломної роботи та розробка заходів щодо його оптимізації	<ul style="list-style-type: none"> - розробка моделі організації бухгалтерського контролю; - визначення напрямків бухгалтерського контролю; - розробка методичних вказівок з реалізації контрольної функції обліку
		Дослідження методичного забезпечення аудиту за топологічним об'єктом	<ul style="list-style-type: none"> - розробка плану аудиторської перевірки; - розробка програми аудиту; - розробка кодифікатора типових помилок відображення в обліку операцій за обраним топологічним об'єктом
		Дослідження методичного забезпечення ревізії за тематикою роботи	<ul style="list-style-type: none"> - розробка програми ревізії; - розробка рекомендацій з усунення та профілактики виявлених порушень
		Вивчення методичного забезпечення податкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> - розробка рекомендацій стосовно застосування форм та методів податкового контролю; - розробка програми проведення документальної податкової перевірки; - обґрунтований добір та групування документів та облікових записів, що підлягають документальній податковій перевірці;

			<ul style="list-style-type: none"> - перелік типових порушень та їх податкових наслідків; - розробка моделі податкової перевірки
5	Дослідження сучасного стану аналітичної роботи на підприємстві за тематикою дипломної роботи	<p>З'ясування факторів, що впливають на результати господарської діяльності і безпосередньо пов'язані з предметом дослідження</p> <p>Обґрунтування цільової спрямованості аналітичних процедур відповідно до мети дослідження</p>	<p>Розробка організаційної моделі аналітичних процедур, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначення видів аналізу та аналітичних процедур, їх виконавців, інформаційних джерел та періодичності проведення; - визначення задач, функцій, суб'єктів, об'єктів аналізу та методичного забезпечення його проведення

У конструктивній частині необхідно проаналізувати діючу на підприємстві методику ведення первинного, аналітичного, синтетичного, зведеного обліку та складання звітності за обраним об'єктом. У разі потреби досліджується також порядок ведення податкового та управлінського (внутрігосподарського) обліку.

За напрямком дослідження студент здійснює аудит постановки та ведення обліку на підприємстві, аналізує і оцінює одержаний результат; вносить пропозиції щодо удосконалення ведення обліку на підприємстві. Інформація, що наведена в даному розділі підтверджується додатками - скопійованими примірниками первинних документів, реєстрів синтетичного та аналітичного обліку, форм звітності тощо.

Важливе місце при підготовці конструктивної частини дипломної роботи посідає викладення методики аналізу визначених об'єктів. Студент має продемонструвати свою обізнаність з методами аналізу і, на основі їхнього критичного огляду, обґрунтувати вибір найпридатнішого для обраного напрямку дослідження.

У конструктивній частині дипломної роботи висвітлюють результати проведених досліджень, розробку та обґрунтування пропозицій стосовно вдосконалення організації обліку, аналізу та аудиту за обраним об'єктом дослідження, оцінюється стан автоматизації обробки економічної інформації на підприємстві, критично оцінюється його відповідність сучасним вимогам та потребам управління, наводяться шляхи подолання існуючих недоліків. Всі пропозиції наводяться з обґрунтуванням їх доцільності та ефективності застосування на практиці.

У цій частині на підставі аналізу облікових та звітних даних, вивчення практики роботи підприємства викладається зміст питань, які в теперішній час залишились нерозв'язаними та шляхи їх вирішення. На підставі вивчення теоретичного матеріалу та практики роботи підприємства студент викладає власні пропозиції, спрямовані на удосконалення бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту.

Всі частини дипломної роботи повинні бути органічно пов'язати між собою: теоретичні та методичні положення мають бути відправними моментами для аналізу, який є необхідним для того, щоб виявити сучасний стан, слабкі місця та проблеми організації та методики ведення обліку, та розробити відповідні рекомендації що дозволять їх вирішити. Структура та зміст розділів визначаються метою і завданнями, конкретними потребами розробки тих чи інших питань теми для даного підприємства, організації, установи. Виклад матеріалу повинен підпорядковуватися одній провідній ідеї, чітко визначеній автором.

3.8. Висновки

Висновки є завершальною частиною дипломної роботи. Магістерська дипломна робота повинна мати висновки по розділам та загальні висновки в кінці роботи.

У висновках узагальнюється матеріал всієї дипломної роботи, зазначається поставлена мета дослідження та ступінь її досягнення і висвітлюються отримані результати відповідно до кожної з поставлених задач. При цьому студент формує свої пропозиції щодо

вдосконалення методології ведення обліку, контролю та оподаткування за обраним об'єктом, покращення економічної роботи на підприємстві та підвищення її ефективності, вдосконалення організації та методики ведення обліку, аналізу та аудиту за обраним об'єктом на досліджуваному підприємстві.

Обсяг висновків повинен становити 3—6 сторінок. Вони повинні бути пов'язані з змістом роботи (всіма питаннями, що досліджені у роботі у відповідності до пунктів плану), структуровані, конструктивні. Неприпустимим у висновках є простий перелік того що зроблено у роботі.

У висновках необхідно наголосити на якісних і кількісних показниках здобутих результатів, викласти рекомендації щодо можливості використання здобутих результатів.

3.9. Список використаних джерел

Список використаних джерел слід розмішувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Бібліографія повинна представляти не менше 80 найменувань. Література представлена у списку використаних джерел повинна мати безпосереднє відношення до тематики магістерської дипломної роботи та не бути застарілою.

3.10. Додатки

Для повноти сприйняття дипломної роботи викладений в ній матеріал ілюструють додатки. Вони подаються у кінці дипломної роботи після списку використаної літератури з обов'язковим посиланням по тексту.

У додатки доцільно виносити:

- скопійовані первинні документи, облікові реєстри, форми звітності досліджуваного підприємства;
- макети запропонованих студентом первинних документів, облікових реєстрів, форм внутрішньої звітності;
- громіздкі таблиці допоміжного характеру;
- схеми організаційної структури;
- рисунки, діаграми;
- тощо.

Додатки оформляють як продовження дипломної роботи, розміщуючи їх у порядку посилань у тексті дипломної роботи. Вони не входять до загальної нумерації сторінок.

4. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Виконання дипломної роботи складається з таких основних етапів:

- 1) визначення напряму дослідження та вибір теми дипломної роботи;
- 2) підбір та вивчення літератури;
- 3) складання та затвердження плану;
- 4) вивчення, збирання та обробка практичних матеріалів;
- 5) оформлення роботи;
- 6) оформлення відзиву, рецензії та захист роботи.

Графік виконання дипломної роботи затверджується на початку навчального року, контролюється науковим керівником і кафедрою. За порушення графіка студент може бути недопущений до захисту дипломної роботи.

4.1. Вибір теми дипломних робіт та керівництво їх підготовкою

Вибір теми зумовлюється базою переддипломної практики, науковими інтересами студентів, замовленнями підприємств.

Тема повинна мати наукову актуальність, а також практичну спрямованість. Тема магістерської дипломної роботи не повинна бути надто вузькою, бо в цьому випадку важко

зробити узагальнюючі висновки, а також занадто об'ємною, тому що це не дасть можливості глибоко дослідити проблематику.

Тематика дипломних робіт розробляється і щорічно затверджується кафедрою. На її підставі студент самостійно під керівництвом викладачів кафедри обирає конкретну тему.

Не дозволяється виконувати дипломну роботу з однієї і тієї самої теми на базі одного і того ж підприємства кількома студентами.

Студентам заочної форми навчання пропонується вибирати тему дипломної роботи з урахуванням потреб підприємства, на якому вони працюють.

Перевага надається тематиці відповідно до потреб базового підприємства, що оформляється заявкою на виконання роботи на конкретну тему (Додаток А).

Для безпосереднього керівництва підготовкою дипломних робіт призначаються наукові керівники із числа професорів та доцентів кафедри. Тематики та наукові керівники затверджуються наказом ректора університету.

Обов'язками наукових керівників є:

- консультування студентів з питань вибору теми роботи, погодження плану, рекомендації спеціальної літератури;
- видача студентові індивідуального завдання на дипломну роботу із зазначенням термінів виконання кожного розділу;
- контроль за дотриманням студентом регламенту підготовки дипломної роботи;
- контроль якості дипломної роботи;
- підготовка відгуку на дипломну роботу з ґрунтовною характеристикою її якості відповідно до структури критеріїв оцінки.

4.2. Підбір та вивчення літератури

Дипломна робота виконується на підставі глибокого вивчення діючої нормативної бази з ведення бухгалтерського обліку та аудиту, учбово-методичної літератури з відповідних дисциплін, ознайомлення з фаховою пресою за останні 3-4 роки в економічних періодичних виданнях України. Для пошуку необхідного матеріалу доцільно використати предметно-тематичні каталоги бібліотек. Всі знайдені джерела слід заносити в зошит або на окремі картки з дотриманням певного порядку опису літературних видань.

Окремі положення, думки, факти студент викладає своїми словами з посиланням на авторів або наводить у вигляді цитати.

Бібліографічні дані джерел рекомендується вказувати таким чином: якщо запис зроблений з книги або брошури, то вказується прізвище та ініціали автора, назва книги або брошури, місце видання, видавництво, рік видання, сторінки, з яких взятий матеріал.

Якщо матеріал взятий із статей, то вказується прізвище та ініціали автора, назва статті, назва збірки або журналу, його номер, рік видання, сторінки, з яких взятий матеріал. Такий порядок дозволить при необхідності легко знайти джерело інформації, щоб уточнити або розшифрувати матеріал.

У дипломній роботі обов'язково повинні бути **посилання** на використані літературні джерела або нормативні документи. Форма посилання може бути різною, наприклад, [1.5, стор. 19], де 1 відповідає розділу списку літератури, 5 відповідає номеру порядку у цьому розділі списку літератури, який додається в кінці роботи, а 19 це номер сторінки. Якщо посилання робиться на власний матеріал або додатки, то відповідно (стор. 25) або (дод. А).

4.3. Складання та затвердження плану

Важливим етапом підготовки дипломної роботи є складання плану та графіку його виконання. Складання плану роботи студент починає після вивчення основної літератури за темою дослідження. Якісно складений план роботи сприяє цілеспрямованому вивченню літературних джерел, збиранню та обробці фактичних матеріалів, а також написанню магістерської дипломної роботи.

Проект плану дипломної роботи подається науковому керівнику на розгляд. Узгоджений з керівником та затверджений ним план є основою для підготовки та написання дипломної роботи.

План дипломної роботи повинен підпорядковуватись єдиним вимогам, про які необхідно пам'ятати при їх розробці. План дипломної роботи повинен мати вступ, 4 розділи і висновки. Його структура детально розглянута у п.2.

У плані виконання роботи слід вказати строки написання окремих її розділів у відповідності з завданням та розробити календарний план виконання магістерської дипломної роботи.

4.4. Вивчення, збір та обробка практичних матеріалів

Важливим етапом виконання дипломної роботи є **збір та систематизація фактичного матеріалу**. Студенти збирають та систематизують інформацію для магістерської дипломної роботи під час виконання науково-дослідних робіт та проходження практики.

Перед проходженням практики наукові керівники консультують студентів з конкретного напрямку досліджень, ознайомлюють з методикою збору та обробки інформації, її джерелами.

Збір матеріалу починається тоді, коли студент приступає до вивчення особливостей об'єкта дослідження, спеціалізації підприємства, зв'язків з іншими підприємствами, виробничої структури.

Одночасно необхідно дослідити питання, пов'язані з організацією виробництва та управління підприємством, визначити вплив недоліків і переваг на стан бухгалтерського обліку, економічного аналізу і аудиту.

При вивченні організації обліку в основних, допоміжних, обслуговуючих виробництвах і господарствах, необхідно виходити не із загальних схем, інструкцій і положень, а із безпосереднього ознайомлення з організацією і веденням обліку на цих ділянках облікових робіт.

З урахуванням цільового направлення і завдання необхідно:

- вивчити діючу практику ведення обліку і її відповідність сучасним вимогам управління виробництвом;
- проаналізувати економічні показники базового підприємства і на підставі результатів аналізу зробити обґрунтовані висновки;
- розробити конкретні пропозиції, направлені на удосконалення обліку, економічного аналізу і аудиту об'єкта дослідження.

Під час збору матеріалу слід враховувати основні вимоги, що пред'являються до інформації: повноту, порівнянність та достовірність.

Повнота полягає у тому, що студент має повністю охопити явище або елементи досліджуваного процесу, розглянути всі аспекти проблеми; зібрати дані за максимально можливий безперервний термін (3 роки).

Збір інформації для дипломної роботи - форма вибіркового спостереження. За такого спостереження необхідно виконувати вимоги типовості фактів. Типові факти виступають особливою формою повноти даних.

Порівнянність полягає у тому, щоб зібрані в процесі вибіркового обстеження факти були взаємопов'язані, мали спільну основу. Порівнянність фактів дає змогу підсумувати їх та зробити на цій підставі загальні висновки, внести пропозиції.

Достовірність пов'язана з необхідністю отримання у результаті дослідження обґрунтованих та правильних висновків. Достовірною вважається інформація, яка відображає дійсні правдиві параметри явищ.

Зібраний практичний матеріал необхідно належно **систематизувати і згрупувати**. При цьому можуть використовуватися економіко-математичні методи, динамічні ряди, середні величини, індекси, лінійне програмування.

При підготовці роботи на першому етапі відбирається матеріал для включення його в певні розділи та підрозділи і складається детальний план викладення ілюстративного матеріалу, а також на підставі результатів аналізу формуються основні висновки. Одночасно уточняється план роботи і визначається необхідність збору додаткового матеріалу. У результаті цієї роботи оформляється перший варіант роботи.

На другому етапі написання дипломної роботи **визначаються основні напрямки рекомендацій і пропозицій, що ґрунтуються на основному змісті роботи.** Орієнтовно оцінюється можливість їх впровадження у практику роботи підприємств, розраховується їх ефективність. Як підсумок цієї роботи формується перший варіант висновків і пропозицій. На наступному етапі додатково збирається необхідний матеріал, уточнюються окремі положення і остаточно формуються висновки і пропозиції.

На останньому етапі **проводиться літературна обробка, написання дипломної роботи та оформлення ілюстративного матеріалу.** Для забезпечення відповідної якості дипломної роботи слід дотримуватися наступних вимог:

- змістовність та конкретність викладення;
- системність і послідовність;
- виділення в тексті окремих абзаців (занадто великі фрагменти не сприяють розумінню викладеного матеріалу);
- завершеність викладення кожної думки;
- виключення тавтологій;
- обов'язковість висновків по параграфах;
- належне оформлення дипломної роботи.

Для того, щоб студент мав змогу успішно вивчити організацію обліку на підприємстві та зібрати необхідну кількість планової та облікової інформації для ілюстрації магістерської дипломної роботи, йому необхідно чітко уявляти порядок ведення бухгалтерського обліку, починаючи зі складання первинної документації до відображення інформації в звітності, тобто, мати повну уяву про проходження облікової інформації при діючій формі обліку.

Студент повинен знати загальні питання організації та ведення бухгалтерського обліку в окремих галузях господарства, а саме, первинні документи та їх групування, кореспонденцію рахунків, відображення облікової інформації в регістрах синтетичного та аналітичного обліку, та ін.

Важливу роль для якісної підготовки дипломної роботи відіграє **робота студента з первинною документацією** за темою дослідження, що застосовується на конкретному підприємстві. При цьому студент встановлює відповідність її затвердженим формам. При виявленні неузгодження окремих документів встановленим формам встановлюють причини цього неузгодження. Якщо неузгодження пов'язане з тим, що підприємство не забезпечене типовими формами або ці форми не дозволяють відобразити специфіку діяльності конкретної організації (підприємства), то дипломник може запропонувати удосконалення або розробку нових форм первинних документів, які б повною мірою відображали б специфіку та потреби досліджуваного підприємства.

Далі студент аналізує первинний облік, встановлює повноту та правильність заповнення показників, ретельно та уважно вивчає порядок руху первинних документів від моменту їх складання до передавання в бухгалтерію підприємства. По знайденим порушенням та недолікам студент може вносити пропозиції по їх виправленню.

Після уважного ознайомлення з первинним обліком студент переходить до **вивчення групування даних однорідних первинних документів** по відповідних напрямках узагальнення облікової інформації.

При цьому вивчається, на підставі яких первинних документів складаються накопичувальні відомості, звіти про рух матеріальних цінностей, виробничі звіти та інші зведені документи. Зіставляються діючі на підприємстві форми з типовими формами. При розбіжностях форм встановлюються причини невідповідності.

Якщо зведені документи на підприємстві мають суттєві недоліки, студент-дипломник, може рекомендувати використання типових форм або внести пропозиції по удосконаленню, розробити нові форми накопичувальних та зведених відомостей.

Далі дипломник починає **вивчення кореспонденції рахунків** по темі дослідження. Він вивчає економічний зміст господарських операцій та кореспонденцію рахунків по цих операціях, виявляє операції, по яких кореспонденція складається з порушенням Інструкцію про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, висловлює свою думку з приводу цих особливостей.

Студент повинен ретельно **вивчити регістри синтетичного та аналітичного обліку** за обраною тематикою, що застосовуються на підприємстві. При цьому встановлюється їх перелік, відповідність діючим типовим формам регістрів, вивчається, на підставі яких документів вони складаються, чи всі реквізити, передбачені в регістрах, заповнюються. При невідповідності регістрів підприємства типовим, а також при виявленні відхилень в їх заповненні встановлюється причина цих відхилень. Якщо знайдені відхилення позитивно впливають на організацію синтетичного та аналітичного обліку (спрощують його, скорочують обсяг облікових робіт, підвищують об'єктивність та оперативність облікової інформації, посилюють контроль, дозволяють скоротити термін складання поточної та річної звітності та ін.), студент дає їм позитивну оцінку. Якщо вони не сприяють належній організації обліку, необхідно внести пропозиції по виправленню існуючих недоліків.

При вивченні стану бухгалтерського обліку велику увагу слід приділити **автоматизації обліку або окремих його ділянок** на підприємстві.

Якщо облік за темою магістерської дипломної роботи автоматизовано, дипломник на конкретних матеріалах господарства детально розкриває порядок організації обліку в цих умовах, виявляє переваги автоматизації обліку з отриманням тієї ж інформації з застосуванням ручної праці обліковців. Якщо облік не автоматизований, то дипломник з'ясовує можливості комплексної автоматизації обліку в даному господарстві, зокрема автоматизації обліку за темою магістерської дипломної роботи, встановлює яка підготовча робота вже проведена або проводиться по створенню сприятливих умов для переходу на автоматизовану форму обліку, вносить пропозиції по впровадженню додаткових заходів з метою прискорення введення автоматизації облікової праці.

При збиранні практичного матеріалу необхідно вказувати, до якого розділу роботи належить матеріал та якому звітному періоду він відповідає. При цьому матеріал переписується акуратно, розбірливо. Виправлення робляться по встановленим правилам та ретельно порівнюються з оригіналом.

Особливу увагу слід звернути на те, щоб збирання матеріалу відбувалося комплексно для всієї роботи з метою виключення повторного звертання до одного й того ж джерела.

Для забезпечення більшої наочності робиться **групування показників**. Дуже важливо правильно визначити ознаки групування, тому що від цього залежить в подальшому реальність та об'єктивність пропозицій. Обрані та згруповані матеріали є основою для складання графіків, таблиць, діаграм, відомостей.

По кожному графіку, діаграмі, таблиці необхідно одразу ж скласти висновки та пропозиції, які в подальшому будуть використані при написанні тексту роботи.

4.5. Оформлення відзиву, рецензії та захист дипломної роботи

Закінчена та підписана студентом робота представляється керівнику, для одержання відзиву, який складається відповідно до вимог п. 2.2.

Підписана керівником дипломна робота разом з відзивом та завданням на її виконання направляється на зовнішню рецензію за 10-15 днів до захисту.

Список рецензентів затверджує кафедра в складі висококваліфікованих фахівців -

практиків з вищою економічною освітою, що спеціалізується на розв'язанні проблем, споріднених з темою роботи. Зовнішня рецензія має містити ґрунтовний аналіз і диференційовану оцінку якості дипломної роботи. Вимоги до рецензування подані в п. 2.2.

Отримавши рецензію, дипломник знайомиться з її змістом та до захисту по зауваженням може внести виправлення та доповнення в дипломну роботу. Про ці зміни та доповнення він повинен повідомити екзаменаційну комісію під час захисту відповідаючи на зауваження рецензента.

Загальний порядок захисту магістерських дипломних робіт визначений положенням про Державні екзаменаційні комісії (ДЕК), затвердженим Міністерством освіти України.

Захист дипломної роботи проводиться на відкритому засіданні ДЕК, де присутні не менш половини її складу.

Студент готує до захисту стислу доповідь та роздатковий матеріал (таблиці, графіки, документи тощо). Необхідну кількість та зміст роздаткового матеріалу студент визначає разом з науковим керівником.

Роздатковий матеріал повинен ілюструвати основні результати дослідження дипломної роботи і в повній мірі відображати всі її розділи. Роздатковий матеріал повинен бути пронумерований у порядку його використання під час доповіді (Лист 1, 2...).

Доповідь має бути розрахована на 7-10 хвилин. Вона має відображати зміст, основні результати та висновки проведеного в магістерській дипломній роботі. На початку виступу рекомендується назвати тему дослідження, коротко обґрунтувати її вибір (зупинитися на ступені й висвітлення у науковій літературі, у нормативних актах, проблемах, що виникають на практиці), сформулювати мету та об'єкт дослідження.

Після цього доцільно перейти до викладення основного змісту роботи за такою схемою: сучасний стан (недоліки, які виявлені у ході дослідження та аналізу), заходи, що пропонуються для усунення недоліків, вірогідна ефективність пропозицій. Висновки та пропозиції за результатами дослідження можуть мати методичний, методологічний чи організаційний характер.

Після доповіді студент відповідає на запитання членів комісії. Після цього зачитується відгук керівника та рецензія. Потім надається слово членам комісії та слово студенту для відповіді на зауваження рецензента.

Результати захисту обговорюються на закритому засіданні ДЕК та оголошуються в той же день після оформлення протоколу роботи ДЕК.

Студенти, які не виконали дипломну роботу у встановлений термін, або одержали під час захисту незадовільні оцінки, відраховуються з університету, отримуючи академічну довідку.

Після захисту дипломна робота передається на зберігання в архів університету.

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ, ЛІТЕРАТУРИ, ЦИТУВАННЯ

5.1. Роботу оформляють за допомогою комп'ютерної техніки з використанням текстового редактору *WORD* на одній стороні аркуша білого паперу формату А4: шрифт — *Times New Roman*, розмір шрифту – 14 *pt*, міжрядковий інтервал – 1,5.

5.2. Поля. Текст роботи необхідно писати залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 20 мм; праве – не менше 10 мм; верхнє – не менше 20 мм; нижнє – не менше 20 мм.

5.3. Заголовки структурних частин. Текст основної частини роботи поділяють на розділи та підрозділи. Заголовки структурних частин роботи "ЗМІСТ", "ВСТУП", "РОЗДІЛ", "ВИСНОВКИ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ", ДОДАТКИ" друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного підступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати 1 інтервал.

Кожну структурну частину роботи ("ЗМІСТ", "ВСТУП", "РОЗДІЛ", "ВИСНОВКИ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ", ДОДАТКИ") треба починати з нової сторінки.

5.4. Нумерація сторінок. Нумерацію сторінок подають арабськими цифрами в правому верхньому кутку сторінки без крапки. Нумерувати сторінки потрібно починаючи з титульного аркуша. На титульному аркуші, змісті, завданні та першій сторінці вступу номер сторінки не ставиться, але всі вони нумеруються. Номер сторінки починають проставляти з другого аркуша вступу.

Номер розділу ставлять після слова "РОЗДІЛ", після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Наприклад:

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

До загального обсягу роботи не входять додатки тому в загальну нумерацію сторінок додатки не входять. Додатки позначаються буквами алфавіту, для чого в правому верхньому кутку кожного документу роблять запис "Додаток А".

5.5. Ілюстрації. Ілюстрації (схеми, графіки, діаграми, тощо) і таблиці необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці.

Ілюстрації позначають словом "Рисунок" і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад:

Рисунок 1.2 (другий рисунок першого розділу).

Номер ілюстрації, її назву розміщують послідовно під ілюстрацією. Назви ілюстрацій розміщують після їх номерів.

Наприклад:

Рисунок 1.24 – Організаційна структура бухгалтерії підприємства

Не варто оформляти посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається тема, пов'язана з ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках «(рис.3.1)» або зворот типу «.....як це видно з рис.3.1» або «.....як це показано на рис.3.1».

5.6. Таблиці. Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлятися у вигляді таблиць. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті.

Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою.

Наприклад:

Таблиця 2.1 (перша таблиця другого розділу).

Таблиця повинна мати назву, яку друкують малими літерами (крім першої великої) і вміщують над таблицею. Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці.

Наприклад:

Таблиця 2.1 – Аналіз економічних показників діяльності підприємства

Якщо рядки або графи таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю поділяють на частини, розміщуючи одну частину під одною, або поруч, або переносячи частину таблиці на наступну сторінку, повторюючи в кожній частині таблиці її головку і бокових. При поділі таблиці на частини допускається її головку або бокових замінити відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці. Слово «Таблиця» вказують один раз зліва над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть: «Продовження таблиці» з зазначенням номера таблиці.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. В кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф указують в однині.

5.7. Формули. Найбільші, а також довгі і громіздкі формули, котрі мають у складі знаки суми, добутку, диференціювання, інтегрування, розміщують на окремих рядках. Це стосується також нумерованих формул. Невеликі і нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують всередині рядків тексту.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова "де" без двокрапки.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишити один вільний рядок. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (x) і ділення (:).

Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання у наступному тексті. Інші нумерувати не рекомендується.

Порядкові номери позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого берега сторінки без крапок від формули до її номера.

Загальне правило пунктуації в тексті з формулами таке: формула входить до речення, як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації.

Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації: а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) цього вимагає побудова тексту, що передує формулі.

5.8. Цитування, посилання. При написанні роботи студент повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться в роботі, або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, задачі, питання, вивченню яких присвячена робота. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання в роботі.

Посилання в тексті на джерела слід позначити двома квадратними дужками порядковим номером за переліком, що подається у списку використаних джерел, наприклад, «... у працях [1 – 7]».

Якщо в тексті роботи необхідно зробити посилання на складову частину або на конкретні сторінки відповідного джерела, можна наводити посилання з зазначенням сторінки «[2, с.34]», де 2 – це порядковий номер відповідного джерела в списку використаної літератури, а с.34 – номер сторінки, на якій знаходиться відповідна цитата.

Посилання на ілюстрації дисертації вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, «рис.1.2».

Посилання на формули вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад «... у формулі (2.1)».

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...в табл.1.2».

У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див.табл.1.3».

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий в джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові

терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело.

5.9. Оформлення списку використаних джерел. Список використаних джерел це елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв і т. ін.

Список використаних джерел слід розмішувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Він формується згідно з вимогами, викладеними в «Прикладах оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, який наводять в авторефераті (форма 23)», затверджена наказом ВАК України від 03 березня 2008 р. № 147).

Таблиця 4 - Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги: один автор	Кириленко О.П. Місцеві бюджети України (історія, теорія, практика) / О.П. Кириленко. – К. : НІОС, 2000. – 384 с.
два автори	Мочерний С.В. Економічна теорія: Підручник. [Текст] / С. В. Мочерний, М.В. Довбенко – К. : Видавничий центр «Академія», 2004. – 856 с. (Альма – матер)
три автори	Грачева Е.Ю. Финансовый контроль : Учеб. пособие [Текст] / Грачева Е.Ю., Толстопятенко Г.П., Рыжкова Е.А. – М. : Издательский дом «Камерон», 2004. – 272 с.
чотири автори	Фінансовий аналіз : [навч. посібн.] [Текст] / О.А. Магопєць, І.Г. Давидов, А.І. Сорокіна, Н.Ю. Головченко. – Кіровоград : ТОВ «КОД», 2009. – 280 с.
п'ять і більше авторів	Система оподаткування та її інформаційно-облікове забезпечення : навч. посіб. [Текст] / [П. М. Гарасим, Г. П. Журавель, О. М. Десятнюк та ін.]. – К. : Професіонал, 2005. – 736 с.
	Психология менеджмента / [Власов П. К., Липницкий А. В., Лушихина И. М. и др.]; под ред. Г. С. Никифорова. – [3-е изд.]. – Х. : Гуманитар. центр, 2007. – 510с.
	Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.]. – К. : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. – 115 с.
Без автора	Бухгалтерський облік. Хрестоматія [Текст] : збірник систематизованого законодавства / укл. І.О. Назарбаєва, Н.М. Тарасова ; засн. ПрАТ «Бліц-Інформ». Вид. 5-е, перероб. – К. : Бліц-Інформ, 2012. – Вип. 1. – 192 с.
	Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : [зб.наук.праць / наук. ред. Каліущенко В. та ін.]. – Чернівці: Рута, 2007. – 310 с.
Багатотомний документ	Економічна енциклопедія : У 3 т. Т.1 : А (абандон) – К (концентрація виробництва) [Текст] / Ред. кол. : С.В.Мочерний (відп.ред.), Б.Д. Гаврилишин, О.А.Устенко та ін.). – К. ; Тернопіль : Вид.центр «Академія»: Академія народного господарства, 2000. – 863 с.
	Межгосударственные стандарты : каталог в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е.Ю. ; ред. Иванов В. Л.]. – Львов : НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005– . – (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 1 . – 2005. – 277 с.
	Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : Особенная часть : в 6 т. / Н. П. Кучерявенко. – Х. : Право, 2002–Т. 4: Косвенные налоги. – 2007. – 534 с.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
	Бондаренко В. Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч. 1 / В. Г. Бондаренко, І. Ю. Канівська, С. М. Парамонова. – К. : НТУУ "КПІ", 2006. – 125 с.
Матеріали наукових конференцій	Тенденції та перспективи розвитку податкової системи України [Текст] : наук.-практ. конф., 19 верес. 2008 р. : тези доп. – Ірпінь, 2008. – 250 с. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11-13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Х. : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. – 167 с. Ризикологія в економіці та підприємстві : зб. наук, праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України, Держ. податк. адмін. України [та ін.]. – К. : КНЕУ : Акад. ДПС України, 2001. – 452 с.
Збірки наукових праць	Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету [Текст]: Економічні науки, вип. 16 ч. II. – Кіровоград : КНТУ, 2009. – 352 с.
Словники	Тимошенко З.І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. [Текст] / З.І. Тимошенко, О.І. Тимошенко. – К.: Європ. ун-т, 2007. – 57 с. Філософський словарь [Текст] / Под ред. И.Т.Фролова. – 5-е изд. – М. : Политиздат, 1987. – 590 с.
Дисертації	Десятнюк О.М. Діалектика ризиковості розбудови податкової системи України : дис. ... доктора екон. наук : 08.00.08 [Текст] / Оксана Миронівна Десятнюк. – Тернопіль, 2010. – 425 с.
Автореферат дисертації	Десятнюк О.М. Діалектика ризиковості розбудови податкової системи України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук : спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» [Текст] / Оксана Миронівна Десятнюк ; Тернопільський національний економічний університет. – Тернопіль, 2010. – 34 с.
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	Кисельова О. Концептуальні засади реформування податку та прибуток [Текст] / О. Кисельова // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. – № 2. – С. 36-43. Шалімова Н.С. Концептуальні засади формування інформаційного середовища в процесі адміністрування податку з доходів фізичних осіб [Текст] / Н.С. Шалімова, О.А. Магопець // Стратегічні пріоритети. – Науково-аналітичний щоквартальний збірник НІСД – 2007. - №1(2). – С. 113 – 119. Кустова М.В. К вопросу о финансовой основе оказания публичных услуг [Текст] / М. В. Кустова // Публичные услуги: правовое регулирование (российский и зарубежный опыт) : сборник / под общ. ред. Е.В. Гриценко, Н.А. Шевелевой. М. : Волтерс Клувер, 2007. – С. 220-236.
Законодавчі та нормативні документи	Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 26 грудня 2005 року №375 «Про затвердження національних класифікаторів, зміни до державного класифікатора та скасування чинності державних класифікаторів» [Текст] // Справочник кадровика. – 2006. - №04. – С.9-26. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2006. – 207 с.
Електронні ресурси	Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12 липня 2001 року №2664-III (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2664-14 Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23 лютого 2006 року №3480-IV (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3480-15 Сисоева Т. Позитивна динаміка надходжень до бюджету від фінансових установ [Електронний ресурс] / Т. Сисоева // Вісник ДПАУ. – № 24. – 2008. – Режим доступу: http://www-us.visnuk.com.ua/srv6/article/one/Pozytyvna_.html . Доходи міського бюджету на 2014 рік (додаток 1 до рішення Кіровоградської міської ради від 29 січня 2014 року № 2748) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kr-rada.gov.ua/bydjet-mista-2014.html Sarbanes-Oxly Act [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pdaobus.org/about/history/Documents/PDFs/Sarbanes_Oxly_Act_of_2002.pdf

5.10. Оформлення додатків. У кінці дипломної роботи після списку використаної літератури розміщують і нумерують додатки. Кожен додаток повинен починатись з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Справа вгорі над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово "Додаток" і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, І, Є, І, Ї, О, Ч, Ь.

Наприклад: Додаток А, Додаток Б і т.д.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Підсумкову, диференційовану оцінку дипломної роботи визначає Державна екзаменаційна комісія, її рішення є остаточним і оскарженню не підлягає. Дипломна робота оцінюється за національною шкалою. При оцінці дипломної роботи враховується зміст роботи та її оформлення, якість захисту роботи студентом, оцінки керівника та рецензента.

У процесі визначення оцінки враховується низка важливих показників.

Оцінка **змістових аспектів дипломної роботи** включає:

- актуальність обраної теми дослідження;
- спрямованість роботи на розробку реальних практичних рекомендацій;
- відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням;
- широта й адекватність методологічного та діагностичного апарату;
- наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем;
- рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності проведення дослідження;
- розвиненість мови викладення роботи та її загальне оформлення.

Оцінка **якості захисту магістерської дипломної роботи** включає:

- уміння стисло, послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження;
- здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки погляди;
- загальний рівень підготовки студента;
- володіння культурою презентації.

Основні умови одержання оцінки наступні:

1) **«відмінно»** - дипломна робота є бездоганною: має практичне значення, доповідь логічна і коротка, проголошена вільно, зі знанням справи, відгук і рецензія позитивні, відповіді на запитання членів ДЕК правильні і стислі.

2) **«добре»** - тема роботи розкрита, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру: в теоретичній частині поверхово зроблений аналіз літературних джерел, недостатньо використані інформаційні матеріали організації-замовника, мають місце окремі зауваження в рецензії та відгуках, доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання членів ДЕК в основному правильні, оформлення роботи в межах вимог.

3) **«задовільно»** - тема дипломної роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру: нечітко сформульована мета роботи, теоретичний розділ має виражений компліятивний характер, наукова полеміка відсутня, в аналітичній частині є надлишок елементів описовості, добір інформаційних матеріалів (таблиці, графіки, схеми) не завжди обґрунтований, заходи і пропозиції, що містяться в четвертому розділі, обґрунтовані непереконливо, рецензія і відгуки містять окремі зауваження, доповідь прочитана за текстом та переобтяжена, не всі відповіді на запитання членів ДЕК правильні або повні; є зауваження щодо оформлення роботи.

4) **«незадовільно»** - нечітко сформульована мета дипломної роботи; розділи погано пов'язані між собою; відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел; аналіз виконаний поверхово, переважає описовість на шкоду системності і глибини; запропоновані заходи випадкові та не впливають з проведеного аналізу, робота містить застарілий матеріал, економічне обґрунтування неповне; оформлення роботи далеке від зразкового;

ілюстрації до захисту відсутні; відповіді на запитання членів ДЕК неточні або неповні.

Дипломна робота до захисту не допускається якщо: подана науковому керівникові на перевірку або на будь-який подальший етап проходження з порушенням строків, встановлених регламентом; написана на тему, яка своєчасно не була затверджена наказом по університету; виконана не самостійно; структура не відповідає вимогам; відсутнє економічне обґрунтування запропонованих заходів; недбало оформлена.

7. ТЕМАТИКА МАГІСТЕРСЬКИХ ДИПЛОМНИХ РОБІТ

1. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю процесу забезпечення ресурсами
2. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю процесу забезпечення ресурсами бюджетних установ
3. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю процесу фінансування бюджетних установ
4. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю доходів та видатків бюджетних установ
5. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю збутової діяльності
6. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю виробництва продукції рослинництва
7. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю виробництва продукції тваринництва
8. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю зобов'язань
9. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю дебіторської заборгованості
10. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю матеріальних необоротних активів
11. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю матеріальних необоротних активів бюджетних установ
12. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю нематеріальних активів
13. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю інвестицій
14. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю фінансових активів
15. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю фінансових активів бюджетних установ
16. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю соціальних витрат
17. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю соціальних витрат бюджетних установ
18. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю витрат з охорони праці та екологічної діяльності
19. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю розрахунків з бюджетом з ПДВ
20. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю розрахунків з бюджетом з податку на прибуток
21. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики обліку та контролю за податками і платежами бюджетних установ

22. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики інформаційного забезпечення управління у фермерських господарствах
23. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики інформаційного забезпечення управління у державному секторі економіки
24. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики інформаційного забезпечення управління у торгівлі
25. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики інформаційного забезпечення управління виробничими запасами
26. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики інформаційного забезпечення управління витратами та формуванням собівартості
27. Проблеми та перспективи розвитку методології, організації, методики інформаційного забезпечення податкового менеджменту
28. Облікова політика в системі інформаційного забезпечення управління аграрними підприємствами
29. Облікова політика в системі інформаційного забезпечення управління активами
30. Облікова політика в системі інформаційного забезпечення управління власним капіталом
31. Облікова політика в системі інформаційного забезпечення управління витратами та собівартістю
32. Облікова політика в системі інформаційного забезпечення управління необоротними активами
33. Облікова політика в системі інформаційного забезпечення управління процесом формування та використання фінансових результатів
34. Облікова політика в системі інформаційного забезпечення розвитку відносин власності
35. Облікова політика в системі інформаційного забезпечення розвитку відносин власності в аграрній сфері
36. Проблеми та перспективи розвитку управлінського обліку в аграрній сфері
37. Проблеми та перспективи розвитку управлінського обліку в будівництві
38. Проблеми та перспективи розвитку облікового забезпечення формування та контролю податкової звітності за прямими податками
39. Проблеми та перспективи розвитку облікового забезпечення формування та контролю податкової звітності за непрямими податками